

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter o 3. uri pop. za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Lehan na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

O reševanju šolskega vprašanja.

(Iz učiteljskih krogov.)

Gospod urednik! S posebnim zanimanjem smo čitali članek »Predlog o rešitvi šolskega vprašanja na Goriskem« v Vašem cenjenem listu (št. 80). Lepo število let se rešuje že to pereče vprašanje, a rešilo se še ni skoro niti za las ne. Znano je vsej slovenski javnosti, posebno pa vsemu učiteljstvu, da bje učiteljstvo že četrstoletni boj za primerno rešitev, a skoro zastoj je bil ves boj. Ako jemljemo v vpovštev draginske razmere, in te so mero dajne, reči moramo, da smo na slabšem kakor pred 25 leti; le začetniki so nekoliko na boljšem.

Znano je, da naš deželni zbor ni bil naklonjen ugodni rešitvi, kajti lepo vrsto let je zavračal prošnje kar na kratko. Letos so bile na poti slabe letine, drugo leto je izročal prošnje »per studii eriferta« deželnemu odboru, kateri je prepuščal študiranje pajkom v deželnem arhivu.

Prvi, ki so se lotili tega vprašanja so bili slovenski politiki pri društvu »Sloga«. Pokojni deželni računar Jeglič in časnikar tudi pokojni Podgornik sta pri nekem obnem zboru »Sloge« prišla na dan s konkretnim predlogom: Ustanovi naj se deželni šolski zalog in potem bode misliti na rešitev vprašanja.

Predlog je bil umesten, razlogi stvarni in slovenski poslanci so se ga oklenili ter se ga držali do zdaj. Žal, da pri vsej umestnosti in pri vseh stvarnih razlogih ni predlog koristil, ker se ni dal uresničiti, kljub temu, da so slovenski poslanci v poslednjih časih v resnici storili vse mogoče korake, da bi se uresničil. Ker pa laška večina deželnega zbora ni hotela vgrizniti v to kislno jabolko (z ozirom na mesto Gorico), ni bilo mogoče doseči deželnega šolskega zaloga in vsled tega tudi ne primerne rešitve šolskega vprašanja. Žal, da je temu res tako. Trpeti mora slovenska stran dežele in učiteljstvo.

Kar je nemogoče, če tudi bi bilo dobro in koristno, ne drži in ne pomaga, ker je nedosegljivo, ako bi hoteli tam

gori, a kaj se hoče, ker za Slovence in učiteljstvo od zgoraj le redko kdaj pride kaj dobrega. Kar imamo, morali smo si pridobiti sami od sebe.

Kakor se vidi, prihajajo tudi politiki do bridkega spoznanja, da z deželnim šolskim zalogom ne bode v doglednem času kaj prida. Resen politik mora računati z danimi faktorji, in veseli nas, da so pričeli tudi naši politiki računati z danimi činjenicami. Torej z deželnim šolskim zalogom za zdaj v kraj, ker se ni dal doseči. Škoda za skoro četrstoletni boj, ki ni dosegel dobička. Kar je bilo, je bilo. V novjšem času prihaja na površje drugi predlog: Šolsko vprašanje naj se reši z dohodki od užitnine, katero naj pobira dežela v lastni režiji. Tudi simpatičen predlog in sicer zato, ker se nam zdi tak dohodek še bolj primeren stroškom za šolstvo. Užitek od šole ima vsakdo in nele posestnik, ki je deslej vzdrževal šolstvo. (Dohodek od obrtnije na Slovenskem je kaj pičel v primeri z drugim.) Užitnina je davek, katerega vsakdo najložeje plačuje, ker ga plačuje nevede in najraje. Razdeljen je tudi med vse sloje, torej najbolj pravičen. Ali je liter vina par novcev dražji ali ceneji, nima pomena.

Ko je prišel deželni zbor do sklepa, da poišče dohodek za rešitev šolskega vprašanja od užitnine, menilo se je, da zdaj smo dospeli do ključa, ki vodi do rešitve. Oj zmote na vseh straneh!

Namen je bil dober, ali pota so bila napačna. Sklep dež. zbora je bil račun brez krčmarja, račun brez vlade; in sklep ni bil potrjen, in šolsko vprašanje je ostalo tam, kjer je bilo. Ako je storil deželni zbor svoj tozadevni sklep vedoma, za služi grajo. Kako srce more imeti oni, ki slepi nje, ki ga prosijo kruha.

In kaj storiti zdaj, ko se snide deželni zbor, da prične zopet svoje delo.

Znano je, da vlada stoji na stališču, da doklade na užitnino ima pravico po veljavnih zakonih nalagati le dežela in in občine, nikakor ne pa tudi šolski okraji. Ako bi bil sklenil deželni zbor zvišanje, ako bi bil sprejet zakonski načrt, da bodo doprinasale občine z doklado na užitnino za šolske zaloge, bi mogoče dobil načrt potrjenje. Ker pa tega ni storil, je bilo vse posvetovanje,

vse sklepanje le pesek v oči. Žalostno, a resnično. Govori se, da je priromal zakonski načrt od vlade v deželno hišo s potrebno popravo, ali z dotičnimi pojasnili, kakor bi se moral spremeniti, da bi bil goden za sankcijo.

Kakšna so dotična pojasnila, nam ni znano; morda vedo za nje deželni odborniki. Morda je imel ista v mislih člankar »Gorice« ter stavil tam svoj predlog, ki nam je potisnil pero v roke. Morda da, morda tudi ne. Slutimo, da velja poslednje, kajti sicer bi člankar ne apeliral na dobro voljo iste vlade. Bojimo se, da bode treba čakati zopet blizu četrstoletja, da bodo študirali to vprašanje, kakor ono o deželnem šolskem zalogu. To bi ne bilo zdravo.

Tudi učiteljstvo, kateremu gre za življenje, in to je drago vsakomur, torej tudi nam, ima pravico zahtevati, da se ne igra z njim slepe miši. Deželni zbor je prišel (tako smemo biti prepričani) torej po treznem premišljevanju do prepričanja, da se da rešiti vprašanje z doklado na užitnino. Torej, ako je vlada vrnila načrt s konkretnimi predlogi in pojasnili, sprejmejo naj se isti nespremenjeni, da se tako doseže toliko zaželjena in potrebna rešitev tega vprašanja. Mogoči drugačni predlogi naj se ne vpletajo vmes, ker bi dosegli vsaj začasno zavlačevanje. Bog ne daj tega. Zavlačevanja smo siti do vrhu glave. Konec bode nedostojni igri! Ni varno igrati se z ognjem. In iskra, ognjena iskra tli pod pepelom.

Predlog, katerega je stavil člankar »Gorice«, nam je simpatičen. Temelji na zdravi, realni podlagi in spričuje, da člankar je veččak na tem polju. Upamo, da bode ga predložil svojim kolegom v deželnem zboru. Prepričani smo namreč, da člankar je deželni poslanec, ki se resno bavi z deželnimi financami, katerim je rešitev gotovo le v užitnini. Ne moremo se spuščati v podrobna njegova izvajanja, ker nismo v to poklicani. Deželni poslanci so izvoljeni v ta namen in oni naj potrebno ukrenejo, in da se reši kočljivo vprašanje tako, da bode prav.

Učiteljstvo pa ima pravico zahtevati, da dobi konec zavlačevanja. Kdor bi zakrivil, da bi se zopet zavlekla ugodna rešitev, bode odgovoren za posledice.

Tudi mi imamo svoj predlog. Evo ga!

opisu kaj malega tudi o podsabotinski občini, natančneje pa je ni opisal. Ker je ta občina že po naravi združena s Št. Mavrom in je bila do novjših časov tudi v zgodovinskem oziru z njim spojena, zato bi jo bil moral g. pisatelj na vsak način malo bolje opisati, in tudi o tamošnjih dveh cerkvah sv. Miklavža v Podsabotinu in sv. Lavrencija v Podsenici kaj povedati, potem bi bil svoj opis po pravici lahko naslovil: »Št. Maver-Podsabotin«. Ker tega ni storil, pogrešamo celotne slike tega zares romantičnega kraja.

Pavišičev pedagogični letnik »Il Ricoglitore Triestino« iz l. 1864 nam pove, da je bil takrat v Št. Mavru katehet in učitelj č. g. Josip Mašera, krajni nadzornik Nadirja (recte Radinja) Anton, učencev pa je šola štela 35. V Podsabotinu je bil takrat katehet in učitelj č. g. Valentin Makuc, učencev je bilo 24. Okrajni ali prav za pravo dekanjski nadzornik obeh šol je bil mons. Janez Ev. Budau, vrhovni nadzornik pa c. kr. šolski svetnik Alojzij Cezar dr. Pavissich.

Deželni zbor je pripoznal soglasno, da se mora kaj storiti, da se odpomore neugodnemu stanju. Vse stranke deželnega zbora so izjavljale po svojih govornikih v deželnem zboru upravičenost učiteljskih zahtev. Posledica temu je bil sprejeti zakonski načrt. Resnica je, da načrt ni bil potrjen, ker ni bil goden za to. Krivda ne pada na učiteljstvo, ampak na deželni zbor, ker je sklenil tak načrt, oziroma na vlado, ker načrta ni predložila v potrditev. Pri tem se godi krivica učiteljstvu. Ono trpi po nedolžnem, ker po krivdi drugih. To pa je krivično. Krivico je dolžan poravnati oni, ki jo je zakrivil.

Ako bi bil zakonski načrt, katerega je bil sprejel deželni zbor, potrjen, in le zato ga je sprejel deželni zbor, dobilo bi bilo učiteljstvo neko izboljšanje. Ker pa se to ni zgodilo, trpi učiteljstvo po krivici. Deželni zbor je dolžan popraviti krivico.

Ako velja pri našem deželnem zboru še kaj krščansko načelo, da se mora krivico poravnati, naj jo poravna pri prvej priliki. Ta se mu ponudi pri letošnjem zasedanju. Ker ni bil potrjen načrt, ker torej učiteljstvo ni deležno izboljšanja, katerega bi bilo po sprejetem načrtu, naj deželni zbor sklene, da dobi učiteljstvo že za tekoče leto ono izboljšanje, ki mu gre po sprejetem zakonskem načrtu. Tako zahteva pravica in namen sprejetega načrta po istem deželnem zboru. Zboljšanje naj dobi učiteljstvo že za leto 1905, kakor mu je bilo namenjeno. Pokritje se doseže, oziroma je že doseženo. To je užitnina. Ker jo letos pobira država v lastni režiji, ima od tega dobiček tudi dežela. Naj ga porabi za izboljšanje šolskega vprašanja vsaj začasno, za toliko časa, dokler ne bode potrjen drugi zakonski načrt. V tem slučaju se strinjamo s predlogom člankarja v »Gorici«.

Opomba uredništva: Dali smo prostora temu članku, dasiravno se ne vjemamo s člankarjevimi izvajanj. Saj vendar nič ne škodi, ako se čujejo o tem vprašanju različna mnenja. Kar se pa tiče konca članka, kjer člankar nekako zahteva, da bi se izplačale učiteljem za leto 1905 plače, ustanovljene po deželnozborskem zakonskem načrtu, smo mnenja, da bi se bilo isto tudi že v

Vspreh učencev je moral biti ozirom na tedanje razmere precej poveljen, kar potrjuje indirektno g. Kutin sam, ki pravi, da so med odraslimi Podsabotinci le redki analfabeti. Znamenje, da je bila tudi stara oziroma pomožna šola nekaj vredna.

S posebnim vspehom pa je Podsabotinom poučeval domačin Anton Cibič (r. v Podseniškem Dolu dne 16. jan. 1832) sedaj monsignor in dolgoletni župnik-dekan v Črničah. Učil je otroke glasove izgovarjati po metodi gluhonemih ter jih tako pripravil, da so že kot prvotniki gladko čitali. Žel je zato od c. kr. okrajnega šol. nadzornika Vodopivca obilo pohvale. Sam pa mi je pripovedoval, kako so mu otroci pol in celo tri četrt ure daleč tudi v največjem mrazu v šolo dohajali in da jih sami stariši niso mogli od tega odvrti.

Čestitamo torej g. Kutinu, da deluje na dveh šolah, kjer se mu že pomožni učitelji položili dober temelj, in kjer mu, kakor sam omenja, tudi zdaj grede merodajni činitelji na roko. Vse drugače pa

LISTEK.

Opis Št. Mavra.

(Konec.)

G. Kutin omenja tudi romarje, ki so se v svojih dušnih in telesnih potrebah zatekali k sv. Valentinu.* Kar se tega tiče, moram opomniti, da so v minulih stoletjih romani oziroma procesije tudi po več ur daleč prirejale pobožne bratovščine, kojih ni manjkalo v nobeni soseki, in to do cesarja Jožefa II., ko so bile z dotičnimi cerkvami vred odpravljene. V bližnji goriški okolici so romali zlasti k sv. Marku na Starogoro, k sv. Otu na Veliki Hrib (ob šempestersko-vrtojbenški meji), k sv. Trojici nad Podgoro (Kalvarijo), k sv. Gabrielu ob Straneh, k sv. Valentinu na Sabotin, a največ seveda na Sv. Goru. Sicer glej o tem »Fol. Period.«

*) Sv. Valentin je našemu ljudstvu priljubljen svetnik. »Sv. Valentin prvi spomladine, je obče znan pregovor. Takisto sv. Valentina bolezen t. j. božjast. Naši pradedi so ga imenovali tudi Zdravkoto, kar nam priča vas Zdravščina, ki je dobila po njem ime in zavetnika.

iz l. 1878, kjer se v spisu »Parochiae Šempas« str. 114—115 izrečno omenjajo skoro vsi ti in drugi kraji, kamor so nekaj romali Šempasci. Tukaj se tudi omenja, da so odhajali v bolj oddaljene kraje že na večer pred dnevom, ki je bil za procesijo odločen. Verjetno je torej, da je v Št. Mavru ravno poslopje imenovano »kora« služilo romarjem za prenočišče, da so drugega dne zarano odšli na Sabotin. Ker so tukaj molili in svete pesmi prepevali, zvali so je »kora«. Naj si pa bode temu kakorkoli, na Sabotinu ni bilo nikdar samostana, niti v Št. Mavru meniškega hospica, ker sicer bi ne bili stari pisatelji kaj takega prezrli. Tudi so bili prostori za tak namen premajhni. Kot dijak sem si jih bil tudi jaz ogledal. Seibert (o. c. pg. 81) razločuje na Sabotinu tik cerkve dvoje poslopij, izmed kojih je jedno služilo duhovniku, a drugo morda cerkovniku. S tem, menim, da je bajka o sabotinskih redovnikih za vedno pobita.

Idimo dalje.

G. Kutin omenja sicer v svojem

resnici zgodilo, ako bi bil glede pokritja stroškov glasoval zastopnik učiteljstva v deželni zboru nadučitelj in deželni poslanec G. Falconer za posredovalni predlog, katerega je stavil dr. Gregorčič. Če je pa imel takrat zastopnik učiteljstva več ozira do goriškega mesta nego pa do svojih tovarišev, potem se ni nič čuditi tudi drugim italijanskim poslancem, ki so glasovali proti predlogu dr. Gregorčiča, jedino le iz obzira do goriškega mesta.

Nekoliko statistike

o pomemčevanju Slovanov in o razširjanju nemške ideje med Slovani.

(Piše Arjól.)

(Dalje.)

Nemci so pa kupili le 3.259 ha zemljišč, 42 posestev, 60 kmetskih gospodarstev in 16 hiš v mestih.

To se jim zdi že nevarno in se boje, da bi jih Poljaki ne izpodrinili in zato že vpijejo po listih „von einer polnischen Gefahr“, samo da jim povišajo sredstva za germanizacijo teh lepih slovanskih pokrajin.

V dobi 18tih let obstanka „Ansied. Kommission“ naselilo se je do 5000 ljudi. Največ se jih je poselilo od Torunja (Thoru) do Vžesne, t. j. takraj ruske meje in sicer zato, da bi pruske Poljake z močnim zidom ločili od njih bratov na Ruskem in da bi sredi obče poljske naselitve vtrdili pangermansko idejo.

Z odkupovanjem zemljišč se bavijo razven „Ansied. Kommission“ tudi različna nemška društva in zasebne vplivne osebe. Tako je večji del veleposesestva v rokah pruske dinastije (Hohenzollerni) imajo 6 posestev v 23.482 ha) in drugih nemških princov: vsega 92 posestev z 456.104 ha zemljišč. Za uspešno ekonomično borbo so ustanovili Nemci celo vrsto kreditnih društev. Tako imajo 276 kred. društev tipa Schultze-Delitsch in 133 Reifeisenovskih. Od leta 1902 obstoja „Alldeutscher Darlehenverband“. V letu 1894 se je ustanovilo društvo „Verein zur Förderung des Deutschthums in den Ostmarken“, katero je l. 1899 spremenilo ime v „Deutscher Ostmarkverein“. V sedanjem času ima ono 285 podružnic z 34.139 členi in izdaja mesečnik „Die Ostmark“. Za nemške in poljske obrtnike, ki se hočejo obrazovati v obrtnih šolah imajo priliko reflektirati na štipendije; vsako leto se potrosi za te štipendije do 68.139 mark. Razven tega obstoji še osebni fond takozvani „Bismarkstiftung“, kateri daje podpore in posojila. „Ostmarkverein“ skrbi tudi za razširjanje nemških knjig, vsled tega so ustanovili 455 knjižnic z 90.000 zvezki. Samo ob sebi se razume, da razven pangermanskega društva „Ostmarkverein“ in „Evangelischer Verein für Waisenpflege“ deluje še tudi 48 društev „Schutz- und Trutzvereinigungen“.

Nemci imajo 16 pangermanskih časnikov (Poljaki 12), 3 gledališča v mestu Poznanj in 9. v provincijalnih

se je godilo in se še godi marsikomu drugemu, pa bodi dosti o tem.

Dalo bi se tu pa tam še kaj omeniti o Kutinovem opisu, toda v malenkosti, kakor tudi v zgodovinsko še ne natančno dognane stvari, kakor je n. pr. starost cerkvice sv. Duha na Goriškem Gradu in ustanovitev goriške župnije,*) se ne maram spuščati, zato zaključujem oceno, rekoč: g. Kutin se je nekoliko prenatil z izdajanjem svojega opisa, vendar pa je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, zato zasluži pohvalo. Sicer pa ni niti pričakovati od učitelja, ki je morda poleg par latinskih šol zvršil samo učiteljske temeljitih zgodovinskih študij. In s tem končujem.

Vrh Sv. Mihaela, dne 3. sept. 1905.

Jos. Balič,
učitelj.

*) Cerkevica sv. Duha je po Kocijančiču Hist. Archidiece. Gorit. pg. 128) za 100 let stareja, nego po Czoernigu in goriška župnija se je bila po mojem na gotovih dejstvih slonečem menjenju definitivno ustanovila šele za cesarja Jožefa II.

mestih. „Alldeutscher Verband“ zahteva, da bi se vsa geografična imena zamenila z nemškimi. Tako je že 38 poljskih imen uničeno. Namesto, da bi nazivali po starem „Velika vojvodina Poznanjska“, hočejo, da bi se ta pokrajina zvala „Südmark“.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Sovodenj, dne 9. oktobra 1905. — († Alojzij Kovačič, vikar.)

Blagor mu, ki se spočije,
V črni zemlji v Bogu spi;
Lepše sonce njemu sije,
Lepša zarja rumeni.

In spet plaka sovođenjska duhovnija ob grobu svojega dušnega pastirja. In spet nas je obiskal angel smrti in nam pobral mlado duhovno bitje, ki bi lahko še veliko veliko koristilo nam zemljanom v dosego dušne sreče okraj groba. In spet se je zljubilo Vsemogočnemu poklicati k računu delavca v svojem vinogradu. Še se nam ni zacelila rana, zadana nam od neizprosne smrti, ko nam je še pred nedavnim časom vzela nepozabnega in blagega duhovnega očeta gospoda Antona Juga, nas je spet obiskala in nam tako rekoč ugrabila našega novega dušnega pastirja, kateri je komaj prišel k nam, komaj nas do dobra spoznal, komaj se lotil dela v naš dušni in telesni blagor. Komaj 18 mesecev je minulo, ko smo spremljali kvečnemu počitku svojega dušnega pastirja. In danes spet! Alojzij Kovačič, ki je bival pri nas ravno eno leto manj en dan, se je preselil v boljše življenje, v večnost, kjer ni posvetnih gorj, katera mora vsak zemljan okusiti in katera je v nemajhni meni okusil tudi on...

Kdo izmed goriških Slovencev se ne spominja njegovih lepih cerkvenih govorov, ko je služboval kot kaplan pri fari sv. Ignacija, ki se mu je tako omilila? Enako je tudi pri nas z ognjevitom in prepričevalno besedo znal vcepiti v naša srca ogenj sv. vere. Marsikatero otrpnelo srce je vzdramil iz dušnega spanja. In zdaj ga ni več med nami, utihnil je, počiva v miru.

Gospod Alojzij je bil duhovnik usmiljenega srca. Vse kar je imel, je razdal. Posebno revežem in bolnikom je bil zaščitnik in tolažnik. V družbi je bil vesel družabnik. Le zadnji čas, ko je bolezen nastopala vedno bolj, je marsikdo opazil neko spremembo na njem, ki se je kazala v nekaki nervoznosti.

Ranjki g. Kovačič se je potegoval za ustanovitev župnije v Sovodnjah, kar bi v kratkem času tudi dosegel. Zadnji čas je bil izvoljen v gospodarski svet, enako je bil tudi predsednik krajnega šolskega sveta.

Najprvo je služboval dve leti kot kaplan Podbrdom, potem je prišel v Goričko k fari sv. Ignacija, kjer je bil 5 let, in tu si je najbrže nakopal kal sušice. Dela mnogo, zdravje že poprej šibko, vse to je pospeševalo njegovo bolezen. Že ko ni mogel več opravljati službe na Travniku, poprosil je za kako lahko mesto v okolici. Ponudili so mu Sovodnje, kamor je rad prišel. Lansko leto dne 8. oktobra smo ga vsprejeli v svojo sredo na najslavesnejši način, in še dobro nam je v spominu, kako se je zahvaljeval s šopkom v roki na desno in levo, gredoč skozi špalir v cerkev. Danes, po enem letu, ga ni več. Dne 29. m. m. je bruhnil kri in od tega dne ni več vstal. V soboto dne 7. t. m. zvečer pa je preminul v 31. letu svoje dobe.

Pogreb, katerega je vodil šempeterški dekan preč. g. Jos. Pavletič ob asistenci 14 drugih duhovnikov se je vršil v pondeljek zjutraj ob 10. uri. Občinstva se je zbralo polno in sicer domačega in tujega. Nekrolog v cerkvi je imel mirenski župnik preč. g. Got. Pavletič. Pogreba se je udeležilo županstvo, gospodarski svet in veteransko društvo korporativno, potem učiteljsko osebje iz Sovodenj, Gabrij in Vrha s šolsko mladino. Pevski zbor sovođenjsko-rubinski mu je zapel pod vodstvom svojega pevodje g. cand. jur. Jos. Rojec prav gin-

ljivo pred hišo žalosti „Nad zvezdami“, v cerkvi „Blagor mu“, na mirodvoru pa „Jamica tiha“. Marsikatero oko je postalo rosno ob pogledu na ubogo vdovo obupano mater, ko se ni mogla ločiti od svojega mrtvega sina na mirodvoru.

Zdaj je torej preminul in Sovodenjci smo spet osiročeni. Upajmo, da se naši dušni pastirji (katerih smo v petih letih že tri pokopali) spominjajo svojih ovčic onkraj groba, da ob času, ko potrkra angel smrti na naša vrata, se vidimo nad zvezdami, kajti tudi nam veljajo pesnikove besede:

Kratki so dnevi,
Na svetu za nas;
Urno nam mine,
Odločni čas.

—č.

Politični pregled.

Zasedanje deželnih zborov.

V torek je pričelo deželnozborsko zasedanje v Galiciji, na Češkem in na Solnograškem. V češkem deželnem zboru je bila v prvi seji predložena predloga o izpremembi deželnega volilnega reda. Število deželnih poslancev, katerih je sedaj v češkem deželnem zboru 242, bi se po tej predlogi zvišalo na 287. Mandati veleposestva in trgovskih zbornic ostanejo neizpremenjeni. Mandati mest in industrijskih krajev so od 72 pomnoženi na 92. Glavni del teh novih mandatov dobe Čehi. V splošni kuriji določa predloga 36 mandatov in sicer 14 v popolnoma nemških in 22 v popolnoma čeških okrajih. Nemci tej predlogi nasprotujejo, ker se boje velike češke večine. — V galiskem deželnem zboru je naznanil deželni maršal grof Baden, da se zviša l. 1911 deželna naklada na pivo od 1 K 70 vin. na 8 K. Dežela dobi 6.426.000 K, iz pristojbin za točenje bo dobila dežela 7 milijonov K. Kaj pa pri nas na Goriškem? — V solnograškem deželnem zboru so Nemci v torek zajahali zopet svojega starega konja, namreč nemški državni jezik. To kaže, da se Nemci nikakor nočejo spametiti in da nočejo živeti v miru z drugimi narodi v naši državi, ki štejejo veliko več prebivalstva nego Nemci.

Istrski deželni zbor.

V četrtki podal se je tržaški namestnik knez Hohenlohe v vladnim parnikom v Rovinj, da se je tam razgovarjal z načelnikom italijanskega deželnozborskega kluba v zadevi pričetih dogovorov med vlado na eni strani in med italijanskimi in hrvatskimi poslanci na drugi strani, ki naj bi omogočili delovanje istrskega deželnega zbora.

Trentinski deželni zbor.

Trentinski deželni poslanci se bodo baje, kakor javljajo iz Trenta, udeleževali sej tirolskega deželnega zbora, to pa pod pogojem, da se jim dajo razne koncesije glede avtonomije.

Državnozborna volitev na Koroškem.

Pri državnozborni volitvi na Koroškem za skupino kmetskih občin Velikovec-Celovec je bil izvoljen za poslanca nemški kandidat Friderik Seifritz, ki je dobil 2253 glasov. Slovenski kandidat Grafenauer je dobil pa 2169 glasov, in je torej zmagal nemški kandidat le s pičlo večino 84 glasov. Ta zmaga Nemcev na Koroškem je jako klaverna, ako se pomisli, da je agitala za nemškega kandidata skoro vsa inteligenca, ki je na Koroškem po veliki večini nemška. Agitali so za nemškega kandidata politični uradniki, sodni uradniki in učitelji, ki so skoro sami Nemci. Če pomislimo, da je pri vsi ti agitaciji dobil nemški kandidat le 84 glasov večine, potem se smemo nadejati, da je to zadnja nemška zmaga v tem volilnem okraju, ker zavednost med koroškimi Slovenci zadnji čas vedno bolj in bolj narašča.

Reška resolucija.

Med onimi, ki niso podpisali reške resolucije, v kateri je bilo sklenjeno, da hočejo Hrvatje pod gotovimi pogoji podpirati Madjare v njihovi borbi proti Dunaju, je bil baje tudi poslanec Biankini. Zadarski „Narodni List“, čigar glavni urednik je poslanec Biankini, se je bavil te dni z dotično resolucijo in je navedel vzroke, ki so resolucijo povzročili. „Narodni List“ piše namreč med drugim tudi to-le o resoluciji:

Reška resolucija — pravi — pomenja znamenit preobrat v hrvatski politiki. Onemu, ki je pazno sledil dogodkom zadnjih let, ne bodo ni najmanj nejasni vzroki temu preobratu. Ta je logična konsekvencija teh dogodkov in istodobno dokaz, kako se politično delovanje ne more napravljati odvisno od gotovih dogem, ampak se razvija razmeram primerno kakor vsaki delavni organizem. Nato označa „Narodni List“ leto 1903,

kakor razpotje, ko je hrvatska politika ubrala drugo pot. Venec položen pred Jelačićev spomenik z nadpisom: „Ustaj bane, Hrvatska te zove“, je bil preluknjav od svinca avstrijskih vojakov. Zaprta vrata Hofburga na Dunaju pred hrvatskimi poslanci so ostavili neizbrisno sled v duši hrvatskega naroda. Ako se še uvažuje stoletni sistem osiromaševanja eksploatacije v Dalmaciji, potem nam je jasen vzrok, ki je bil odločilen za veliko večino udeležencev na reškem sestanku, da so sprejeli ono resolucijo.

Izprememba v naučnem ministerstvu.

Revizijo vseh bogočastnih zadev, ki je bila doslej razdeljena v naučnem ministerstvu med dva poročevalca, enega za Galicijo in enega za ostale dežele, so zdaj poverili dvornemu svetniku Hassareku pl. Heinleinu, ki dobi tak delokrog kakor sekcijski načelniki in posreduje direktno z ministrom. Hassarek je jak o učen mož, ki pozna temeljito kanonično pravo.

Punt na avstrijski vojni ladiji „Panther“ v Nov Zelandiji.

„Fremdenblatt“, glasilo avstrijskega ministerstva za zunanje stvari priobčuje dopis iz Pulja, ki trdi, da so došla pisma na sorodnike moštva, ukranega na „Panterju“, iz katerih sledi, da je moštvo na „Panterju“ jako razburjeno. Mornarji se osobito pritožujejo proti nekemu častniku. Samoumor strojnega podčastnika Gerića je povzročil praporščak Stepanović. Trdilo se je, da je moštvo umorilo kapitana in da je pobegnila ena tretjina mornarjev. Ljudje pretiravajo poročila in v poročilih je veliko izmišljenega. Gotovo je le, da se je Gerić sam umoril in da je pobegnilo nekaj mornarjev. To se pa dogaja skoraj na vseh bojnih ladjah, ker mislijo mladi, pustolovstev željni možje, da se bodo lahko in prijetno preživeli v inozemstvu in ostanejo na suhem v ne treznem stanju. Ker se boje kazni, če prekoračijo dovoljeni dopust, rajši pobegnejo.

Iz Pulja pa dohaja poročilo, da je moštvo jako silovito nastopalo proti domačinom in osobito proti ženskam v Džibuti, vsled česar so ostro kaznovali krivice. To je povzročilo, da se je razburilo moštvo in je pobegnilo več mornarjev.

Iz Trsta pa poročajo, da se ondi vest o uporu na „Panterju“ potrjuje. Iz zasebnih pisem, ki so dospela od moštva v Pulj, je razvidno, da je bil ladijski praporščak vržen v morje. Le energiji povejnikov se je zahvaliti, da se je upor kmalu ustavil. Vest, da je umorjenih več častnikov, so pretirane. Mornariški krogi izkušajo dogodek zakriti. Vsled tega so pred dnevi izpustili v svet vest, da je dotični praporščak izvršil samoumor.

Ogerska kriza.

V torek je bil ogerski državni zbor zopet odgojen. To odgodjenje se je na izvršilo na dosedaj nenavaden način. Torkove seje se ni namreč udeležil noben minister, ampak ministerski predsednik baron Fejervary je poslal podtajnika ministerske kancelije k državnozbornemu predsedniku Justhu, da mu izroči kratek dopis ministerskega predsednika in pa kraljevi reskript, s katerim je bilo odgojeno državnozbornsko zasedanje. Tako postopanje je hudo razburilo koalicijo in v imenu te je stavil grof Andrássy še precej rezko resolucijo, s katero je koalicija protestirala proti odgodenju državnega zbora. Državnozbornsko zasedanja je odgojeno do 19. decembra in vsi so mnenja, da se sedaj državni zbor razpusti ter razpišejo nove volitve, ki se bodo vršile meseca marca leta 1906. — V četrtki je prišel baron Fejervary na Dunaj, ki je bil od cesarja vsprejet v avdienci, ki je trajala nad poldrugo uro. Ta dan obiskal je baron Fejervary tudi vojnega ministra Pitreicha in ministra za zunanje zadeve grofa Goluchovskega, s katerima se je delj časa razgovarjal.

Madjarski poslanci ne dobe dljet.

Vlada ne dovoli, da se izplačajo poslancem dijete in je razveljavila tozadnevni sklep gospodarskega odseka poslanske zbornice, ker je bil storjen dan po odgodenju parlamenta.

Francoska, Nemška in Angleška.

Francoski list „Matin“ je obelodanil minul teden senzacionalna razkritja. Priobčil je namreč članek, v katerem je bilo rečeno, da je bila Angleška pripravljena oborožiti svojo mornarico ter izkrcati v Šlezvig-Holsteinu 100.000 mož v slučaju, da bi bilo prišlo zaradi maročanskega vprašanja do vojske med Nemčijo in Francosko. Ker je omenjeni list dostavil, da je izvedel to iz najzanesljivejšega vira, sumili so, in sumijo še danes vsi drugi listi, da je omenjeni članek spisal ali pa vsaj inspiriral sam Delcasse, bivši francoski minister za zunanje zadeve. Ta članek obudil je veliko

pozornost tudi na Angleškem in na Nemškem. Angleški listi pravijo, da ni Angleška nikdar kaj takega nameravala. Nemški pa menijo, da ni popolnoma neverjetno to, kar je razkril „Matin“ in pozivajo Delcasseeja, da se o tem izjavi.

Avstrijsko-ruska trgovinska pogodba.

Dne 19. t. m. se podasta pomočnika ruskega finančnega ministerstva, Timirjasev in Langovoj, ravnatelj oddelka za industrijo, v Genevo, kjer se bodo vršila pogajanja glede sklepa trgovinske pogodbe med Avstro-Ogersko in Rusijo.

Gibanje avstrijske vojske v Stari Srbiji.

Avstrijska vojska je odšla v ponedeljek iz Plevlje v okolico na manevre. To je prvič, da odhaja avstrijska vojska v okolico Plevlje in vsled tega je med tamkajšnjimi muslimani opaziti veliko gibanje proti kretanju avstrijske vojske na turškem ozemlju. Bati se je, da bi to zopet ne izzvalo kakšnega spopada med avstrijsko vojsko in mohamedani, kakor se je to zgodilo v Bjelopolski jafci.

Dogodki na Ruskem.

Minuli teden so se v Moskvi vršili veliki izgrede, med katerimi se je pretakala tudi kri. Izgrede so povzročili najprej stavkujoči črkostavci, katerim so se pridružili potem še drugi revolucionarni življenji in sicer v tako velikem številu, da je moralo vojaštvo nastopiti z vso odločnostjo ter zastražiti razna javna poslopja, ki so bila v nevarnosti, da jih revolucionarji ne zažgo. Tudi bombe so igrale grozno svojo ulogo. Jeden sam dan jih je bilo vrženih devet, ki so se vse razpočile s strašnim pokom ter poškodovale mnogo oseb in tudi hiš. Med revolucionarji in vojaštvom je prišlo večkrat do spopadov in sostreljali drugi na druge. Mnogo oseb je bilo ubitih, še več pa ranjenih.

Koncesije na Finskem.

Brzojavka „Novoje Vremja“ poroča iz Helsingfors, da je ruska vlada dala Finski važnih koncesij v jezikovnem in finančnem pogledu.

Širozovitost grških ustaških čet.

Dunajska „Zeit“ poroča iz Ristovca: Bolgarski vasi Kurziove in Ernicani v monastirskem vilajetu je napadla grška ustaška četa. Ustaši so zažgali okoli 30 hiš in pobili nekoliko ljudi; dečke so žive pekli. V Aitozu je neka bolgarska četa ubila šest Grkov.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je prejelo upravnishv „Gorice“: Franc Razpet, župnik na Idriji 10 K (ravno toliko za „Alojzijeviske“).

Srečna hvala!

Preplače za „Šolski Dom“ za S. Gregorčičevo knjigo „Job“ so poslali naslednji rodoljubi in dobrotniki: Srečko Kovačič, odvet. koncipient v Gorici 80 v.

Smrtna kosa. — V četrtek pokopali so na tukajšnjem pokopališču gosp. dr. Franceta Bressana, komisarja pri državnih železnicah, ki je po kratki in mučni bolezni še jako mlad umrl v Trstu.

V tukajšnjem osrednjem semenišču sti h krati razpisani stolici za stari in novi zakon. Za pismeni in ustni izpit je določen 5. in 6. dan decembra, za dotično prošnjo pa je čas do 4. istega meseca. Stolici sti bili izpraznjeni več kakor tri leta. Temu kriv je, kakor čujemo, znani spletkar. Silijo nam v pero na vso moč rezke opombe o teh neverjetnih razmerah. Toda rajši molčimo, izlasti ker je nova metla že takoj začela dobro pometati, kakor se vidi. — Na-

mesto mons. dr. Al. Faiduttija bo začasno nadomestoval profesorja starega zakona preč. g. dr. And. Pavlica. „Cappa di vetro“, ka-li?!

Govor pri pogrebu † prevzv. knezonadškofa. — Sprejmite g. urednik te vrstice v svoj list kot glas iz občinstva! — Žalostinski govor po pokojnem knezonadškofu v stolnici je bil glede sestave in predavanja gotovo dovršen, ali je bil pa tudi primeren, je drugo vprašanje. Vse skupaj je bilo nekaj blestečih fraz, drugega nič. Ob taki priliki bi bilo treba seči poslušalcem v srce in brez bombastičnega pretiravanja povedati ob taki priliki to, kar je potrebno in primerno. Tako pa niso imeli tisti, ki so govornika razumeli, od njegovega govora — nič, tisti pa, ki ga niso razumeli — še manj. In to je ravno, kar je najboljšje. V naši nadškofiji so Italijani in po večini Slovenci, v mestu so Italijani in Slovenci in kot poslušalci žalostinskega govora v stolnici so bili Italijani in Slovenci. Torej bi se spodobilo, da bi bil govor italijanski in slovenski. Saj ni treba mnogo govoriti. Vsak govor naj bi trajal po 10—12 minut. — Naravnost smešno je bilo zlasti pri pogrebu rajnega kardinala Missije. V cerkvi so bili skoraj samo Slovenci. Izmed teh je bilo mnogo s Kranjskega in Štajerskega, ki morda niso nikdar slišali italijanskega jezika. Govornik pa je govoril italijanski. — V prihodnje se ne sme več kaj takega zgoditi, ampak žalostinski govor ob krsti višjega pastirja morajo razumeti vsi navzoči verniki. Drugače nima nobenega pomena. Zato se bo moralo prihodnjič — dal Bog, da ne bi bilo kmalu — poskrbeti tudi za slovenski govor.

Baron Hein. — Bivši kranjski deželni predsednik baron Hein je v sredo zapustil Ljubljano ter se podal na Dunaj na svoje novo mesto.

Živinozdravnik v Vipavi je postal g. Fran Cek, rodom iz Hrušice pri Podgradu.

Službo občinskega zdravnika v Bovecu je vsprejel gosp. dr. Alojzij Kraiger, rodom iz Postojne.

Nesreča. — V torek zjutraj je opravil Peter Kreščak, ki je služil pri posestniku Žnidarčiču v Kanalu, neka dela v gospodarjevi kleti, kjer se je nahajalo tudi nekaj smodnika. Hkratu se je pa smodnik ne ve se kako vnel in je Kreščaka tako hudo opeklo po obrazu in prsih, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico, kjer se nahaja sedaj v smrtni nevarnosti.

Neroden kolesar. — Včeraj zjutraj je podrl 21letni Ivan Guljat iz Rihemberga na Kornju na tla s svojim kolesom 16letno Katarino Šuligoj, ki je nesla prodajat zelenjavo na trg. Nerodnega Guljata je ustavil mestni policaj ter ga odvedel na municipij, kjer je moral Guljat plačati 3 K kazni, ker ni imel pri kolesu zvonca.

Ponesrečeni kolesar. — V sredo napadla sta v Gosposki ulici dva psa 20letnega Izidorja Nanuta iz St. Andreža, ko se je vozil na kolesu. Potegnila sta ga s kolesa in mu raztrgala obleko.

Sneg. — Iz vseh goratih pokrajin dohajajo poročila, da je tam te dni sneg zapadel še precej na debelo ter napravil mnogo škode na drevju. Tudi po naših gorah so imeli te dni nekoliko snega. Na Nanosu bilo ga je tudi nekoliko. Sploh nas hoče, kakor se vidi, letos zima poprej obiskati nego druga leta in se ne briga prav nič za kolesar.

Velika nesreča. — Včeraj predpoldne je delal mizarški pomočnik 26letni Ivan Komel na strehi nekega po-

slopja nove deželne norišnice. Deske na strehi bile so mokre, kajti po noči padla je nanje slana. Hkratu je Komel, ki je stal na jedni takih desk bož, spodrsnil in padel je s strehe kakih 8 m globoko na dvorišče. Nesrečnož se je pri padcu na celem životu tako hudo poškodoval, da so ga morali prenesti v tuk. bolnišnico. To je že četrta nesreča, ki se je v kratkem času zgodila pri zidanju omenjene norišnice. Čujejo se splošne tožbe, da se podvzetniki dela in oni, ki delo nadzorujejo, premalo brigajo za varnost delavcev, ki imajo posla na strehah.

Ponarejeni desetkronski zlati. — V nekem tukajšnjih hotelov je bilo oddanih par desetkronskih zlatov in sicer ponarejenih.

Zaradi znanih tržaški bomb so stali v petek pred tržaškim sodiščem trije člani predsedstva uradno razpuščenega društva „Unione Ginnastica“ in sicer mestni stavbeni inženir Peter Barbich, bančna uradnika Nazarij Peterlini in Marij Pressel, ki so v predpreiskavi kot priče zaslišani govorili neresnico. Ker so priznali svojo krivdo, sta bila prva dva obsojena vsak na 14 dni, Pressel pa na 3 tedne zapore.

Ponarejalca denara. — V četrtek je zasačil v Trstu policijski oficijal g. Jurij Titz v neki hiši dva ponarejalca srebrnega in zlatega denara, katera so odvedli koj v zapore. Zasačena sta bila pri delu in našli so v sobi, kjer se je izdeloval ponarejeni denar, mnogo orodja in tudi več ponarejenih kosov denara. Ponarejalca sta Italijana.

Zopet velika sleparija v Trstu. — Iz Trsta poročajo: V glavnih skladiščih je preiskava dognala, da so skozi 12 let pozabili (!) pobirati pristojbine od vozov, kar znaša škodo 1,500.000 K.

Pred izpraševalno komisijo za obče ljudske meščanske šole v Kopru se prično prihodnji izpiti v ponedeljek dne 6. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj.

Odlikovanje. — Na prvi naravoslovni razstavi v Schwabachu na Bavarskem je bil te dni odlikovan znani kranjski naravoslovec gospod Josip Sever v Trstu, kojega zbirka kranjskih podzemskih hroščev se nahaja v kranjskem deželnem muzeju. Za razstavljene podzemne hrošče iz kranjskih, dalmatinskih, bosanskih, hercegovinskih, ogerskih, laških in francoskih jam pripoznala mu je juriša prvo darilo, zlato svetinjo in diplomu.

Starosta slovenskih planincev gosp. Kadičnik bo 21. t. m. praznoval svojo 80letnico. Slovensko planinstvo se ga bo gotovo ta dan spominjalo z najizkrenejšimi častitkami.

Cesarjev dar. — Naš cesar je daroval za zadete po potresu v Kalabriji 10.000 K.

50.000 K za Istro. — Splitsko „Naše Jedinstvo“ je priobčilo nastopno vest: Na shodu hrvatskih poslancev na Reki je bilo sklenjeno da se svota 50.000 K, ki je bila nabrana na Hrvatskem leta 1903 povodom znanega gibanja in je preostala, daruje hrvatskemu konviktu v Pazinu. Ta konvikt ima že mali fond 20.000 K.

Umrl je v Feldkirchu v sredo državni poslanec Ivan Drexler.

Nakladanje in razkladanje tovornih vozov na državni železnici. — Vsled naredbe c. kr. železniškega ministerstva, se z ozirom na izredni naval blaga na progah c. kr. avstrijskih državnih železnic zniža takoj (do preklica) čas za vsakovrstno nakladanje ali razkladanje tovornih vozov na šestdnevne ure. Kakor

dnevne ure se računajo ure od 8. zjutraj do 6. zvečer.

Slava češke muzike. — Te dni se je pela v milanskem gledališču Smetanova opera „Prodana nevesta“. Milanške novine so polne resne hvale za češko muziko in priznavajo odkrito, da je Smetani vspelo nadaljevanje nesmrtnega Mozarta in Weberja, a da je češka glasba plemenita tekmovalka z italijansko.

Poljski slikar petkrat streljal na kneza Windischgrätza. — Knez Windischgrätz, ki je bil te dni na lovu, je zašel s svojim spremstvom in s svojimi psi na posestvo poljskega slikarja Matejka, ki se nahaja na rusko-poljski meji. Slikar, ki je to opazil, je zahteval od kneza odškodnino. Knez Windischgrätz, ki ne zna poljski, je rekel nekemu častniku, jahajočemu poleg njega v nemškem jeziku, da je pripravljen plačati odškodnino. Slikar, ki ne razume nemški, je pa menil, da se knez z njim norčuje in ga je to domnevanje tako razburilo, da je potegnil iz žepa revolver ter vstrelil petkrat na kneza, katerega pa k sreči ni zadel.

Pošiljanje sadja v daljne kraje. — Ako hočemo poslati finega sadja v prav daljne kraje, treba nam ga je prav previdno okovariti. Najboljši je sledeči način. Zavoj ali kož za to najprej od znotraj prav previdno olepimo z močnim papirjem. Na dno posode nasujemo sedaj za 10 cm pšeničnih otrobov. Nato polagajmo v vrsto poedino sadje, vsako posebej v pivni papir zavito. Ko je vrsta polna, nasuje se zopet na 5 cm otrobov in nato položi se zopet sadje. To se ponavlja dokler ni posoda polna. Navrh se vsuje otrobov še toliko, da jih s papirjem olepljenim pokrovom komaj potlačimo in pokrov čvrsto pribijemo ali privežemo. Tako skovljena jabolka ali hruške dajo se prav krasne poslati v prav oddaljen kraj, brez strahu, da bi se poškodovale ali zmrznile. V zabojčkih s pšeničnimi otrobi moremo vsakovrstno sadje, tudi nežne hruške dolgo časa ohraniti pri najlepšem vonju in okusu.

Janežič-Bartel: Nemško-slovenski slovar. Četrta izdaja. — (Deutsch-slovenisches Handwörterbuch von A. Janežič. Vierte Auflage, bearbeitet von A. Bartel.) Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar dovršila in izdala četrto izdajo nemško-slovenskega slovarja, po kateri se je zadnja leta že zelo popraševalo. G. prof. A. Bartel v Ljubljani je to izdajo predelal, pomnožil in popravil na podlagi Pletersnikovega slovarja in Levčevega pravopisa. V ostalem se nova izdaja naslanja na prejšnjo. Pomagali so g. pisatelju gg. prof. M. Pletersnik, L. Pintar in g. A. Mikuš. Dasi je obseg knjige za 4 pole, to je 64 strani večji kakor oni tretje izdaje (sedaj obsega 57 pol, t. j. 912 strani), je ostala cena neizpremenjena, namreč: 6 kron za broširan in 7 kron 20 vin. za vezan iztis. (Poština za posamezne pošiljave 30 vin. več.)

Šele danes objavlja Prva kranjska tovarna testenin Žnidaršič & Valenčič, da so njeni izdelki povsod za vdobiti, akoravno že skoraj pol leta deluje. Trdka se opravičuje, da so trgovci — ki so po raznih potih zvedeli o pričetku — prve meseca kar sproti testenine pobirali, vsled česar ji ni bilo mogoče ostalih odjemalcev o pričetku delovanja obvestiti. Testenine postale so v vseh gospodinjstvih zelo priljubljene. Ni je gospodinje ki bi jih poznala da jih ne bi pogostokrat vporabljala.

Vinska letina v južni Dalmaciji je mnogo boljja, nego se je upalo. V

KROJAŠKA ZADRUGA, GORICA

Za jesenski in zimski čas

so ravnokar došle nad vse krasne novosti raznovrstnega blaga

Posebno omenjamo modne volne, flanele, forštajne, sukno za moške obleke, boržun za bluze, preproge, zaveze, odeje, šivane kuverte, žime, volne in perje za postelje itd. itd.

Posebne novosti: rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti, serviete, brisalke, žepni robci, perilo za opreme nevesti, za hotele in restavracije itd. Vzorce se pošilja franko.

GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 7

Cene stalne

Blago dobro

mnogih krajih primanjkuje posode za novo vino.

Orožnik ubil orožnika. — V Trigu na Hrvaškem je v torek orožnik Pavežan ubil iz puške svojega tovariša Celjenca. Umorstvo se je dogodilo v orožniški vojašnici.

Parnik zadel na plavajočo mino. — Brzojavka iz Moji poročila: Angleški parnik „Leho“ je dne 30. septembra 90 milj od svetilnika pri Santungu zadel na plavajočo mino. 15 oseb se pogreša, med temi dva inozemska inženirja.

Zapuščina kraja Milana in Aleksandra. — Na Dunaju prodajajo te dni na javni dražbi javne predmete iz zapuščine pokojnih srbskih kraljev Milana in Aleksandra. Ti predmeti so bili mesec dni razstavljeni v dunajskem Doroteumu. Največ predmetov je prišlo v nemške, francoske in angleške roke.

Sneg v Italiji. — Iz Rima poročajo, da je v noči med sredo in četrtkom zapal sneg pri Segni in Flettino, kar je sedaj, meseca oktobra, nekaj nenavadnega.

Oproščeni morilec svoje žene. — Turinski porotniki so oprostili stotnika Durando, ki je 7. junija t. l. ustrelil svojo ženo, katero je zasabil v nekem hotelu z nekim poročnikom.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlaže prebaven, ne povzroča niti koli zasitosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom

Ivan Hoff

in z levo varstveno znamko.

Zavojipo 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 50

Dobiva se povsod.

Jakob Miklus

mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

ter podružnica

za Soškim mostom pri Pevni

Trguje tudi z **opeko**, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnice itd.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Mešćanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljeveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mлина v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Rojaki!

**kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.**

Iv. Culot

avtoriz. kamnoseški
mojster

ulica Sv. Antona
št. 16, Gorica

priporoča sl. občinstvu
za bližajoči se vernik
duš dar svojo bogato
zalogo raznovrstnih
nagrobni

spomenikov

priprostih in finih.

Cene jako nizke.

J. Črnko,

župnik v Vuhredu
na Štajerskem, pri-
čuje, da je uporabljal
z najboljšim uspehom

železnato vino

G. Piccolija, dvornega za-
ložnika Nj. Svetosti in le-
karja v Ljubljani.

Politrška stekl. velja 2 K in
se vnanja naročila z obratno
pošto izvršujejo.

Čudovitost!

325 kosov za 2 gl. 10 kr.

Krasna ura z lepo verižico, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši facon, 1 lepa kravata igla s simli-brilantom, 1 prekrasni koljer iz orijental-skih biserov, najmodernejši nakit za dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke z jantjerjem, 1 garnitura najfinjših Doble zlatih gumbov s pat. zaklepom za srajce in zaplestnike, 1 žepni nož iz niklja, krasno toaletno ogledalo, belg. steklo v zaklopnici, 20 reči za pisalne potrebe in 200 kosov raznih reči za domačo rabo. 325 kosov z uro, katera je sama toliko vredna, se dobi proti poštnemu povzetju za 2 gl. 10 kr. od zaloge S. Kohane, Krakovo št. 16. Za nepristojeno se denar vrne. Veliko pohvalnih pisem.

5 kron

in še več se
lahko zasluži.

Tvrdba za domače delo s pletalnimi stroji
Thos. H. Whittick & Com.

PRAGA

Petersko predmestje 7—433

Trst Via Campanile 13—433.

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridatek znamka „Vydra“.

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijaliteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bomboni „Ambo“.

Dišava za pecivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poština.

„Narodna Tiskarna“

izvršuje

vsa v tiskarsko stro-
ko spadajoča dela in
sicer lično in točno.

„Goriško vinarsko društvo v Gorici“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

ima v svojih bogatih zalogah in prodaja M M M M M M M M

**naravna in --
pristna vina-**

iz Brd, Vipavskega in s Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. Uzorci vina pošiljajo se na zahtevo. Cene so zmrne, postrežba točna in realna. Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 22.

In zopet gre glas po deželi

da se sloveče testenine iz novozgrajene tovarne
testenin Žnidaršič & Valenčič iz Il. Bistrice
vdobe v vseh boljših prodajalnicah jestvin po
mestih in po deželi. Zastopstvo za Goriško pri

Josipu Rovaru, Gorica.

J. Cristofoletti

lekarnar v Gorici na Travniku,

trskino štokfi-
ževo jetrno olje

Sredstvo proti
prsi bolezni in
telesni slabosti

Steklenica tega olja npravno rmene barve K 1.40, bele K 2.—.

Trskino železnato jetrno olje

Raba tega olja je posebn priporoč-
ljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni
in nežne naravi.

Trskino jetrno olje z žel. jodecem.

S tem oljem ozdravijo v kratkem
času in z gotovostjo vse kostne bolezni,
žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena eni steklenici je 1 K 40 vin.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, pre-
išče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolnijo
steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote
in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s
trskinim oljem

Steklenica stane 1 K 60 vin.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%

z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera
za hranilne vloge ostane nespremenjena.